

NOVADNIEKS

LATVIJAS REPUBLIKAS PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Izvēlies Preiļu preci!

Nesen valstī notikusī akcija aicināja gan ražotājus, gan pircējus lielāku uzmanību veltīt Latvijas precēm.

Akciju sabiedrības «Preiļu siers» jaunais veikals slimnīcas ēkā ir jau ceturtdā tirgotava ar firmas piena produktiem.

Vai slimnieku azāids kļūs taukāks? Nezinu. Bet biežpienu šeit var nopirkt par 32, krējumu par 63 santīmiem. Triju veidu sieram ir vienota cena, tāpat kā sviests tas maksā Ls 1,24.

Preiļos ražotos piena produktus tirgo Olga Reliņa un Dzintra Semjonova (attēlā). Saldētavu apkopes darbus veic rūpnīcas speciālisti.

V.Radis
J.Silicka foto

Neskaidrības ar gāzes vadu «Upmala — Preiļi»

Joprojām ir neskaidrības par to, kāds būs gāzes vada «Upmala — Preiļi» liktenis. Līdzekļi, ko akciju sabiedrība «Latvijas gāze» bija apsolījusi jau uzbūvētās trīspadsmit kilometrus garās trases konservācijai, nav saņemti.

Kā paskaidroja rajona padomes galvenais speciālists celtniecības jautājumos Igors Ivanovs, sagatavota un aizsūtīta vēstule akciju sabiedrības «Latvijas gāze» ģenerāldirektoram Adrianam Dāvim, kurā pasūtītājs lūdz neuzbūvēto trasi pārņemt akciju sabiedrības bilancē ar garantiju, ka tiks samaksāts iekrājies parāds celtniekiem un pati celtniecība tiks turpināta.

Tātad, lai saglabātu vairākus gadus būvēto, rajons gatavs trasi atdot par velti. Pagaidām atbilde no Rīgas vēl nav pienākusi.

Ja visi šie jautājumi ar akciju sabiedrību «Latvijas gāze» tuvākajā laikā tiks atrisināti, var cerēt, ka trīspadsmit kilometrus garā trase tiks iekonservēta, bet nākamajā gadā celtniecība varētu tikt turpināta līdz Preiļiem.

L.Kirillova

Normunds Ivzāns uzvar Rīgas maratonā

Sestdien Rīgā notika 4. starptautiskais «Radio SWH» maratons, kurā piedalījās 190 skrējēji no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, kā arī divi vācieši, viens somi un viens holandiešis.

Starts tika dots pie Brīvības pieminekļa. Pēc pirmajiem desmit kilometriem atrāvienā no grupas devās trīs Latvijas sportisti — Ziedonis Zaļkalns, Normunds Fedotovskis

un mūsu Normunds Ivzāns. Lai gan bija tveice un vienam otram skrējējam drīz vien nācās lūgt medicīnisko palīdzību, ap pusdistanci trijotnes uzņemtais temps Normundam Ivzānam izlikās par lēnu un viņš devās atrāvienā vienatnē. Un veiksmīgi.

Finišu «Daugavas» stadionā Ivzāns sasniedza pēc divām stundām 43 minūtēm un deviņām sekundēm, tuvāko konkurentu

apsteidzot par 11 minūtēm un 30 sekundēm. Otrais bija Ziedonis Zaļkalns no Rīgas (2:54:39), trešais — Māris Pankoks no Liepājas (2:57:09). Jāpiebilst, ka bez absolūtā uzvarētāja Normunda Ivzāna (protams, viņš bija labākais arī savā vecuma grupā V45) vēl tikai trim dalībniekiem maratona distanci izdevās veikt ātrāk par trim stundām.

ZIŅAS

• Livānu 1. vidusskolas direktore Maija Kručiņa priekšlaicīgi atgriezās no atvaļinājuma, jo vēlas sekot viena no lielākajiem remontdarbiem norisei — jauna jumta uzlikšanai. Tiek apjūmta Pastariņa skola, kur bija vissliktākais jumts, kaut lietus un sniega ūdeņi tek cauri arī Laimiņas un lielās skolas jumtiem.

Līdzekļus jaunam jumtam (šiferim un strādnieku algām) piešķirusi rajona vadība un Livānu dome, bet visus kokmateriālus dāvājušas vietējās firmas, kas nodarbojas ar kokmateriālu sagatavošanu. Paredzams, ka līdz 15. augustam jumts 800 kvadrātmetru platībā tiks noklāts ar jauno segumu.

Turpinās arī citi remontdarbi. Bet pagājušajā nedēļā Livānu 1. vidusskolas direktore Maija Kručiņa devās uz Rīgu pie izglītības un kultūras ministra J.Vaivada, pie kura gan nepieklūva, jo nebija iepriekš pieteikta, ar iesniegumu, ko parakstījuši siltumtīklu, pilsētas domes atbildīgie darbinieki un 1. un 2. vidusskolas direktori. Par to, ka abas skolas par apkuri ir parādā 41 tūkstoti latu, un, ja šis parāds netiks segts, jaunajā mācību gadā abas skolas paliks bez apkures. Tagad no ministrijas tiek gaidīta atbilde.

• Livānu 1. vidusskolas kapela «Dunduriņš» kopā ar vadītāju Martu Rimšu šajā dienā devās uz atpūtas nometni Cēsis. Daļēji apmaksātā nometne nopelnīta par uzvaru televīzijas konkursā «Ko tu proti?». «Dunduriņš», tāpat kā pārējie nometnes dalībnieki, gan saulšosies un peldēsies, gan muzicēs, jo līdzīgu paņemti mūzikas instrumenti.

• Livāni ir pilsēta, kurā netrūkst luterticīgo, visiem laikiem cauri saglabāta un darbojas luterāņu baznīca, kaut arī ne visai bagāta. Reizi mēnesī notika dievkalpojumi, ko vadīja mācītājs no Rīgas. Tomēr kopumā draudzes dzīve bija apstākusi, nenodarbojās ar jauniešiem, bet tiem luterāņu bērniem, kas vēlējas mācīties ticības mācību, bija vienīgā iespēja apgūt katoļu ticību 1. vidusskolā.

Draudze nu ir sarosījusies, kopš pie lietas ķeries enerģiskais Sēpils luterāņu draudzes, pie kā pieder arī Livānu draudze, mācītājs Modris Plāte. Modris Plāte noorganizēja dievkalpojumu un draudzes sapulci pēc tā, kurā apsprieda, kā aktīvāk darboties. Noorganizētas jauniešu iesvētības mācības, kas katru pirmdien notiek Pastariņa skolā. Tās apmeklē ne tikai jaunieši, kas gatavojas iesvētībām, bet arī pieaugušie.

Katra mēneša pirmajā un trešajā svētdienā notiek dievkalpojumi, kurus pagaidām vada Teoloģijas fakultātes 4. kursa studente, un klausītāji tos vērtē kā filozofiski piesātinātus. Ir cerība, ka rudens pusē uz Livāniem ar ģimeni pārcelsies kāds šīs fakultātes absolvents, kurš jau tagad ir ar lielām iecerēm, ir gan teologs, gan sportists, gan nodarbojas pantomīmas teātrī.

L.Rancāne

• Kā «Novadnieks» jau informēja, Preiļu 1. vidusskolā darbojās matemātikas nometne «Mazā alfa». Tā noslēdzās ar labāko rēķinātāju konkursu, kurā uzvarēja Ēvalds Leitāns, Artūrs Spiķis, Renārs Petrs un Sarmīte Rubule. Olimpiādi sponsorēja Preiļu privātzņēmējs, kurš savu uzvaru nevēlējās reklamēt. Tika izveidota Latgales neklāties matemātikas skola, kuru vadīs Preiļu 1. vidusskolas skolotāja Mārīte Seile.

A.Iļjina

LATVIJĀ

• ASV prezidenta vizīte vietējiem nodokļu maksātājiem izmaksājusi 47 tūkstošus latu. Tiesa gan, kopējā vizītes izmaksas summa ir lielāka, bet daļu no tās sedz ASV puse. Lielākie izdevumi saistīti ar pilsētas izdaiļošanai nepieciešamo atribūtu (karodziņu un transparentu) iegādi (6000 latu) un B.Klintonas tribīnes uzstutēšanu un noformēšanu Brīvības pieminekļa laukumā (4783 latu).

• Pagastu zemes komisijās par vienu lēmēju (rajona zemes komisijas pārstāvi) būs mazāk. Tā paredz Saeimas pieņemtie grozījumi likumā par zemes komisijām.

• Denacionalizācijas komisijām lēmums par kompensācijas piešķiršanu namīpašniekam (ja īpašums netika atdots natūrā) jāpieņem divu mēnešu laikā. Savukārt pašvaldības valdei savs lēmums būs jāpieņem ne vēlāk kā mēnesi pēc komisijas lēmuma, — nosaka beidzamajā lasījumā pieņemtie grozījumi Likumā par namīpašumu denacionalizāciju.

• Saeima mainījusi akcīzes nodokli spirtam un alkoholiskajiem dzērieniem, cigaretēm un citiem tabakas izstrādājumiem, zeltam, dārgmetāliem un dārgakmeņiem, vieglajām automašīnām, benzīnam un dīzeļdegvielai; šis likums stāties spēkā ar tā izsludināšanas dienu. Rektificētajam etilspirtam akcīzes nodoklis noteikts 3 lati par litru, šampanietim un vīniem — 0,25 lati par litru absolūtā spirta, cigaretēm ar filtru vai bez tā — 0,01 lats par katru cigareti, citiem tabakas izstrādājumiem — 100 procentu, zeltam, dārgmetāliem un dārgakmeņiem — 30 procentu, vieglajām automašīnām — 10 procentu, benzīnam — 0,04 lati par litru, dīzeļdegvielai — 0,02 lati par litru.

• Ienākumi no pamatlīdzekļu pārdošanas jāizlieto, dzēšot parādu uzņēmuma darbiniekiem un valsts budžetam, kā arī iegādājoties vai atjaunojot pamatlīdzekļus un pabeidzot celtniecības objektus. Tādu ienākumu izlietošanas kārtību paredz grozījumi likumā «Par valsts uzņēmumu».

• Valsts ieņēmumu dienests apstiprinājis importējamo preču minimālās muitas vērtības sarakstu un to nosūtījis visiem muitas punktiem. Šādas rīcības iemesls — nepieļaut, ka tiek ievestas preces, kuru muitas vērtība tiek uzrādīta smieklīgi maza.

• Aizvadītā nedēļā Latvijā tika ieviests salīdzinoši mazāk produktu nekā iepriekšējās nedēļās. Pēc Robežsargu brigādes datiem, valstī legāli ievestas 28 tonnas makaronu no Krievijas un Itālijas, kā arī 32,2 tonnas cepumu no Krievijas, Dānijas un Polijas. Vēl Polija mums piegādājusi arī 7 tonnas dārzeņu.

Igaunija Latviju aplaimojusi ar 15 800 litriem minerālūdens. Beļģija un Moldova piegādājušas 23,2 tonnas tomātu, bet Lietuva un Ukraina — 2,6 tonnas gurķu. No Krievijas ievestas 12 tonnas kartupeļu.

Turpinās ievestās gaļas «plūdi» — ievestas vairāk nekā 460 tonnas liellopu un cūkgaļas.

• Valsts budžetam lielus zaudējumus nodarījušajai firmai «Lata International» būtu laiks bankrotēt. Tā pagājušajā nedēļā izteicās Zemkopības ministrijas vadība, norādot, ka šīs firmas vietā no budžeta jau nācies atdot 6,3 miljonus latu. Tagad darbs būtu tiesai (jo uzņēmumu par bankrotējušu var atzīt tikai tiesa).

• Šogad valstī gaidāma laba graudu raža. Šādu prognozi izteikuši Zemkopības ministrijas pārstāvji, taču par visas izaudzētās ražas noietu īstas skaidrības vēl nav.

• Preiļu pagastā Prot strādāt un atpūsties

Karstais siena laiks paņēma daudz enerģijas, bet arī darbā cilvēkam nav jāaizmirst par saturīgu un interesantu atpūtu, par atslodzēm. Lauku ļaudis izsenis tādos brīžos pratuši pārādīt veiklību, amatu prasmi, katra uzdevuma veikšanā ievīt sacensības garu un, ja viss izdodas labāk nekā citiem, var arī padīzoties. Tā tas bija nesen aizvadītajā atpūtas dienā Ličos. Ar aizņemību siena plāvās dalībnieku nebija daudz, bet tradīcija iedibināta.

Pagasta priekšsēdētāja Zinaīda Vilcāne teica:

— Izgatavots un svētku dienā tika paceļts īpašs karogs ar lauksaimnieku emblēmu — āboliņa trijlapi. Tas plīvos arī kādudien nākamgad, kad, cērāms, svētki izdosies vēl labāk. Par palīdzību šo tapšanā pateicamies Preiļos labi pazīstamajām komercfirmām «Agate», «Inna» un «Alans».

Visu pasākumu laiku, arī vakarā dejās, spēlēja kapela no Pelēciem «Kairāns un Ziediņš», bet «nagla» bija komandu sacensības zirgu jūgšanā, siena plaušanā ar parasto rokas izkapti, zivju makšķerēšanā turpat diķī un citas izdarības, pat kāpšanā stabā pēc galā piekārtas mantas. Kā superbalva bija sprigans aunelis — to godam izcīnīja brālis un māsa — Kaspars un Kristīne Dzeņi no zemnieku saimniecības «Dzeņi».

A.Rancāns

Zemnieka karstā vasara

«Ozolu» mājas Saunas pagasta Gribinānos var pamanīt jau pa gabalu — pēc jaunajiem šifera jumtiem, kuplajiem kokiem, sarkanā krāsā saulē mirgojošā graudu kombaina un citas tehnikas. Tagad te saimnieko Jānis Griboniks, bet pamatus licis viņa vectēvs 1927. gadā — tāds pats jauns gados un dzīves pieredzē iesācējs zemnieks. Tagad te dzīvo trīs paaudzes, kā tas nākas kārtīgā latgaļu sētā, — viņa sievastēvs Kazimirs Ivdris, švāģeris Pēteris un Kārlis Ivdrī, kuri strādāja Līvānu kūdras fabrikā, bet tagad kļuvuši bezdarbnieki un darbu atraduši māsas saimniecībā, kā arī trīs jaunie Griboniki — četrpadsmitgadīgais Arnis, divpadsmitgadīgais Guntis un desmitgadīgais Jānis. Tātad, septiņi vīrieši strādātāji un viena putras virēja, kā par sevi sacīja mājas māte.

Saimniecība nav liela — 15 mantotie hektāri zemes, citi — nomātie, kopā pussimta. Gan darbaspēka pietiek, gan tehnikas gana, un Griboniku saimniecība palīdz kaimiņiem, mazāk tehnizētiem zemniekiem.

Ēkas pēc senas tradīcijas sabūvētas ap pagalmu, kur centrālā vieta pieder dzīvojamajai mājai, bet pretī — klēts, kambaris vai pieliekamais. Tam līdzās bijis vecais augļu dārzs, ap kuru sastādītie ozoli un citi diži koki jau pārmākuši ābeles — bijis jāiestāda jauns dārzs. Toties te nu tagad ir savs parks, kur dzelzs kārts galā paceļas mučele Jāņugunij. Arī tā ir veca tradīcija — Jāņus svinēt sabrauc radi no malu malām, atnāk trīs brāļi akordeonisti no kaimiņiem. Dziesmas un mūzika tad skan līdz rītam, kamēr virs meža ceļa galā parādās saule. Tas nekādi neiespāido līgotāju darba spējas — viņi vienmēr ir savās vietās. Šogad ligoja par spīti lietum, kurš gan neļāva sākt gatavot sienu, kā tas bijis allaž. Taču pēc tam tā strādājuši, ka milzīga smaržīga timotiņa un citu stiebrzāju ruļļu kaudze nu izrādījies lieka un pārdodama. Šīs mājas dvēsele un padomnieks ir Kazimirs

Ivdris. Jaunības gados bijis slavens celtnieks, mūrnieks — ar to pelnījis iztiku, ar to nodarbojies arī kolektīvo saimniecību laikos, ar to tāpat bijis noderīgs znotam — pārbūvējis veco kūti, cēlis šķūni lopbarībai un garāžas, sakņu noliktavu un citas saimniecības ēkas. Arī pašlaik viņš rosās pa mājām, jo vēl jau vajadzīga smēde, dzelzs un koka apstrādes darbnīca, dzimnava, graudu kalte — bez tām nekāds saimnieks, pēc viņa domām, nevarot būt.

— Mēs, tie jaunākie, ņemamies pa āru, — piebilst Jānis vecākais, — tur vairāk darba ar tehniku. Un, būdams jautras dabas vīrs, neaizmirst vēl izšķīlēt kādu humora dzirksti. — Tēvs brīvajā laikā mums sabrūvē alu. Kad pārnākam, ir ar ko atsvaidzināties.

Skaidrs, ka krietnā lauku sētā dzer vai nu pienu vai alu — kas kuram vairāk kāro. Vai «Ozolu» saimnieks būtu izņēmums? Alus esot bieži, arī šodien — nesen Annas diena bijusi... Viņš jau paguvis sameklēt krūzi un nozust, bet, lai aizpildītu pauzi, Kazimirs nav pretī dalīties arī pieredzē, kā iegūt miestīņu «pēc pasūtījuma» — cik stipru un kādā krāsā, cik pielikt apiņu, lai saglabātu svaigumu vasaras karstumā, kā iesalu kaltēt.

— Alus ir labs, ja nav plīks, — viņš saka un paskaidro: — Ja pēc izdzeršanas glāzē paliek putu odere.

Nevar atteikt viesmīlīgajiem saimniekiem un nepagaršot, nepaslavēt, bet darbs tomēr pirmajā vietā.

Jānis Griboniks savas gaitas dzimtajā pusē iesāka par kopsaimniecības mehānisko darbnīcu vadītāju, nostrādāja 12 gadus, bet jau arī savā zemnieka saimniecībā nav iesācējs — no 1989. gada. Zeme nav slikta, līdzena un labi iekopta, arī par auglību nenākas sūdzēties, bet prasa darbu. Par visas ģimenes pajām, arī iepērkot no malas, izdevies diezgan labi nodrošināties ar tehniku, tomēr arī viņam, kā visiem citiem apkaimes zemniekiem, netrūkst problēmu. Brīžiem nezini, kur likt saražoto, piens un gaļa ir tik lēti, ka nes zaudējumus. Un reizēm liekas, ka jāstrādā tikai pēc inerces, necerot ne uz kādām perspektīvām. Bet viņš nodrošina darbu gan radiem, gan arī citiem kaimiņiem, palīdz par simbolisku atalgojumu.

Siena laiks aizvadīts ar godu, jau tuvu arī brīdis, kad iedarbināms labības kombains, ko viņš mūsu apmeklējuma dienā remontēja. Tad dienas kārtībā būs kartupeļi...

Te katrs dara savu darāmo, katrs zina savu vietu. Ir savas tradīcijas un dzimtas leņķi par sasniegto, goda piemiņā tur bijušos šo māju ļaudis, cieta tagadējos, rūpējas par jauno paaudzi — dēli aug veselīgi un spēcīgi, allaž palīgi lielajiem, kur vien tos paaicina. Ģimene dzīvo satīcīgi par prieku sev un kaimiņiem, tiek turēta godā visā pagastā.

A.Rancāns

• **ATTĒLOS:** Jānis labprāt izrādīja savu saimniecību, redakcijas fotogrāfs, «ķerdamis mirkļus», viņu «iemūžināja» gan pie disku pļaujmašīnas un kopā ar dēliem pie lopbarības rītuļu kaudzes, gan ar mājas sargu suni, bet publicēšanai izvēlējamies to, kurā redzams kombaina fonā. Anna ar dēliem Gunti un Jāni paēnā tīrja dārza ogas, bet vecākais dēls Arnis ar vecotēvu bija aizgājuši pēc meža ogām. Citi saimes ļaudis tāpat bija prom — nesastapām.

Fotografēja J.Silickis

• Vēstule «Novadniekam»

Cilvēki atkal ir aizmirsti

Rajona avīzē («Novadnieks», 15.05.1994.) ar interesi izlasīju rakstu «Vai Preiļiem vajag gāzes vadu?». Nekāda vērtību maiņa pie mums nav notikusi — tāds ir mans secinājums. Aiz skaitļiem pat rakstā pazūd cilvēki, kuriem jādzīvo šīs gadsimta (iespējams) celtnes tuvumā. Jau trešais gads iet, bet sakārtot pabeigto gāzes vada trasi nevienam pat prātā nenāk. Pāri manai tēva zemei tā izrakta gandrīz 0,5 kilometru garumā, šķīdoni pavirši aizbērti, kas apgrūtina katru darbu. Izraknātais Dubnas krasts un ceļa špoģi — Rimicāni — Stares mala aizaug ar nezālēm. Uz šogad rakstīto iesniegumu sakārtot gāzes vada trasi, no Preiļu rajona TDP valdes saņēmu izrakstu no lēmuma Nr.7/63 (1994.g. 14.04.): «Izskatīt... nolēma pagaidām atlikt jautājuma risināšanu».

Kāpēc? Cik ilgi? Vai kādam tagad laiks atbildēt? Es nevaru zināt visu rajona deputātu domas, varbūt kādam arī nav nekas pretī, ja zemnieks varētu normāli strādāt. Bet lēmums ir pieņemts. Vai aizbērtos trases posmu nevarēja nolīdzināt par rajona budžeta līdzekļiem?

I.Maskalāns,
zemnieks

Solīts makā nekrīt

Par šo skaudro patiesību, kas tikpat veca, cik cilvēce, kārtējo reizi pārliecinās zemnieki. Pavasarī plaši tika reklamētas dotācijas par šķirnes graudaugu sēklām un sējumiem, liniem. Daudzi tam noticēja un apsēja pat tūkstoti hektāru vairāk, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. Iesēti 38 hektāri garšķiedras linu. Bet...

Nesen notika rajonu lauksaimniecības departamentu vadītāju apspriede Zemkopības ministrijā, kurā pats godājamais ministrs J.Kinna, lai arī jau demisionējis, paziņoja: agrāk par septembri uz šīm dotācijām nav ko cerēt, jo, lūk, valsts kase ir tukša un turklāt vēl jānokārto parāds «Latvijas dzirnavniekam» un tamlīdzīgi.

Cik tad lielas solītās summas? Uz šo jautājumu atbild rajona lauksaimniecības departamenta galvenais agronomis revidents Jānis Kivlenieks:

— Par realizēto vasarāju šķirnes sēklu pienākas 8108 lati, tajā skai-

Tāda nu ir zemnieka vērtība Latvijas valstī — mēs esam ne tikai lieki, bet arī par apgrūtinājumu gan vietējai, gan rajona varai. Kad beidzot mainīsies vērtību mēra skala — tieši valsts nodrošinās cilvēka un īpašuma tiesības?

Ja mūsu deputāti strādās ar sviedriem vaigā un ar godaprātu, tad nebūs vainas ne Saeimas likumiem, ne valdības lēmumiem. Taču istās problēmas tiek apietas — bezdarbs, alkoholisms. Bijušās kolhozu ķimikāliju noliktavas ar tonnām indes paliek bez žogiem, vārtiem, jumtiem. Mucas izlej un aizved. Tirgos trenkā piena pārdevējas bez pareiziem papīriem, it kā no piena dzeršanas tautai gals tuvotes, bet neredz daudz lielākas nekārtības.

Neviens — ne deputāts, ne dabas draugs — neredz arī gāzes vada izbūves laikā sastumtos zemes kalnus Dubnas krasta kokos. Kas paliks šajā vietā?

Cik ilgi, kungi, izvairīsimies no darbiem, ko nedarot, saucam par problēmām?

tā paju sabiedrībai «Ausma», kas specializējusies šķirnes graudkopībā, 6741 lats. Tā bija solīta starpība, lai zemnieki varētu iepirkt sēklas par seši, septiņi santīmi kilogramā, kas viņiem bija pa kabatai, nevis maksāt virs desmit santīmiem. Par garšķiedras linu šķirnes sēklām pienākas 2190 lati. Vēl 22000 lati tika solīti par šķirnes sējumiem.

Šīs dotācijas pašā laikā būtu tagad, labības pļaujas sākuma un tās norisē, jo daudzi cerēja, ka iegūtos līdzekļus labības novākšanai un žāvēšanai. Bet, palikuši bešā, viņi «bombardē» gan departamentu, gan agronomu kā galveno šīs idejas propagandētāju, gan kārtējo reizi jūtas apmuļķoti. Bija cerējuši, ka šie līdzekļi segs zemes sastrādāšanu un ziemāju sēju. Paļāvās uz dotāciju realitāti. Bet nu var iznākt tā, ka šie šķirnes sējumi paliks nenovākti, ziemājus sēt daudziem būs pazudusi vēlēšanās.

A.Rancāns

Kontrolē vides un veselības aizsardzības centrs

Preiļu rajona vides un veselības aizsardzības centrā vasaras mēnešos, kad par saules un siltuma trūkumu sūdzēties nevar, ir intensīvs darba periods.

Pārtikas higiēnas ārstes Valentīnas Petrovas un viņas palīdzes Svetas Nazarevas vadībā regulāri tiek pārbaudīti visi pārtikas produkti, ko ražo Preiļu rajonā. Par katru neatbilstību normatīviem ziņo dienestam, kas noskaidro tās cēloni — nepareiza izgatavošanas tehnoloģija, transportēšana vai nepiemērota uzglabāšana. Izņēmums ir siera rūpnīca un desu cehi, kuriem pašiem ir savas laboratorijas un kurās ik dienu veic produktu pārbaudi.

Citādi ir ar importa produktiem, ko saņem no Rīgas bāzēm. Šādiem produktiem līdzi ir dots sertifikāts vai kvalitātes apliecinājums. Centrs tad kontrolē tikai realizācijas noteikumu ievērošanu. Tas, ka šie noteikumi ir labi zināmi tirgotājiem, vēl nebūt nenodrošina to ievērošanu. Pilsētas veikalos un kafējnīcās ir konstatēti gadījumi, kad tiek pārdota LV tirgošanas standartiem neatbilstoša prece. Piemēram, nesen tika brīdināts kāds jaunsaimnieks, kas vienā no pilsētas pārtikas veikalos pārdeva nepasterizētu pienu. Papemot paraugu, centra darbinieki konstatēja, ka tas neatbilst normatīviem. Par atkārtotu notei-

kumu neievērošanu centrs uzliek sodu un aizliedz tirgoties, kā arī konfiscē produkciju. Līdz šim tādā veidā rīkoties gan nav nācies.

Bez tam katram individuālajam uzņēmumam centrs ir izsniedzis sanitārās pasas, kurās uzrādīta atļauja tirgoties ar vienu vai otru produktu atkarībā no tā, kādas attiecīgo produktu uzglabāšanas iekārtas pieder šim uzņēmumam.

Centrs sadarbojas arī ar Veterināro dienestu, kas pārbauda visus pārtikas produktus, ko iegūst no dzīvniekiem.

Centra pārziņā ir arī dzeramā ūdens kvalitāte. Par to, kā arī par komunālo ūdenstīklu un atklāto ūdeņu tīrības kontroli atbild Ļevas Kadulins. No sanitārā viedokļa — dzeramais ūdens pilsētā ir tīrs, bet neapmierinošs ir ūdens tīklu tehniskais stāvoklis.

Centrs katru mēnesi izdara arī atklāto ūdeņu tīrības pārbaudi. Preiļu rajonā šobrīd nav ieteicams peldēties Daugavā un Dubnā, bet ezeru ūdens ir tīrs.

Epidemioloģe Faina Nikiforova un viņas palīdzē R.Laizāne epidemioloģisko situāciju rajonā raksturo kā salīdzinoši mierīgu. Tiesa, Apšņenieku mežā atklāta ar trakumsērgu slima lapsa, bet ne holēra, ne ērcu encefalīts līdz šim rajonā nav bijis.

Inta Skripka

• Jasmuižas izstāžu zālē

Osvaldam Zvejsalniekam — 50

Mākslas pazinēji labi pazīst rēzeknieci Osvaidu Zvejsalnieku.

Gleznotājs dzimis 1944. gada martā Varakļānos. Tas bija kara laiks.

Skoloties Osvalds Nagļos un Viļānos. Pēc tam bijuši sagatavošanas kursi Mākslas akadēmijā. Tad akadēmija, armija. Studijas nācās pārtraukt uz dienesta laiku. Mācības jaunais mākslinieks beidza 1971. gadā. Apmēram gadu pirms beigšanas topošais gleznotājs devās uz Rēzekni, kur strādāja pie diplomdarba. Šeit — pilsētas mākslas vidusskolā Zvejsalnieks arī sāka strādāt. Un dara to arī šodien.

Pirms kara Rēzeknē bija spēcīga mākslinieku kopa, un tiek atzīts, ka Zvejsalniekam ir ievērojami nopelni mākslinieku grupas organizēšanā vēlākajā laikā.

Kara laikā Rēzeknes kopu vērtēja kā spēcīgāko ārpus Rīgas. Šeit bija Varslavāns, Egle, Kalvāns, Breikšmane.

Labi, ka šeit bija mākslas skola. Vispirms pilsētā atvēra veikalu — salonu. Toreiz šādi saloni bija tikai Rīgā un Liepājā. Pēc kādiem pāris gadiem Rēzeknē parādījās mākslas kombināta iecirknis.

Tas bija laiks, kad pilsētā darbojās Latgales mākslinieku organizācija ar Osvaidu Zvejsal-

nieku priekšgalā. Šodien savienība pastāv kā tāds interesentu klubs. Daži saņem algas Rīgā, kāds aizbrauc uz ārzemēm, bet būtībā mākslinieku savienības vairs nav.

Atmodas laikā Osvalds Zvejsalnieks faktiski dibināja Tautas fronti Rēzeknē. Dibinājās Latgalešu kultūras biedrības, pazibēja Latgales programma. Un tomēr ir paliekošais. Skolā tika izveidota darba grupa Latgales Māras atjaunošanai. Tagad tas nebūtu iespējams. Ļeningradā izdevās par kādiem 11 vai 12 tūkstošiem dolāru dabūt granītu.

Pēc LTF trešā kongresa, kad sākās «klusā intelīģences aiziešana», Zvejsalnieks aizgāja no Tautas frontes. Pēdējā laikā tomēr viņš atkal pievēršas politikai.

Jubilejas izstāde Jasmuižā liecina par mākslinieka galveno nodarbošanos — glezniecību. Romēns Rolāns reiz rakstīja: «Mūsu uzdevums ir atdzīvīnāt pagātnes diženos spēkus, atmodināt tajos rosmīgo dzīvīgu...»

Mākslinieka otai pieder Latgales dižgaru portreti. Šoreiz varam iepazīties ar Franča Trašana personību. Kā arī apskatīt novada «Rēzeknes ainavas», «Krāslavas mājiņu» — pavisam desmit gleznas.

V.ROMANOVSKIS

TELEVĪZIJAS PROGRAMMA

Piektdiena, 5. augusts

LATVIJAS TV I
19.00 Ziņas. 19.10 Nianse. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.10 Miedziņš nāk. 20.30 Panorāma. 21.10 Latvijas TV-40. Režisore Irina Liepa un skaņu operators Teodors Raičs. 21.35 F.Saģāna. Zirgs bezsamaņā. TV iestudējums. 23.25 Nakts ziņas.

LATVIJAS TV II
18.00 Kristīgā programma. 19.00 LTS ziņas. 19.10 Populārinātniska programma. 19.55 Ēterā - Vidzemes TV. 20.05 Blēžu parādē. Mākslas filma. 3. sērija. Lieliskais ģipsis.

Sestdiena, 6. augusts

LATVIJAS TV I
9.00 Uzmini nu! 10.00 Čāja retrokoncerts. 10.15 Rēdereja. 34. sērija. 18.00 Ziņas. 18.05 Karaļa dumpinieki. Mākslas filma. 4. un 5. sērija. 19.00 Radošā grupa Aplī piedāvā... 19.25 Opera un balets - pie mums un pasaulē. 20.00 Ekrāns bērniem. 21.10 Miedziņš nāk. 20.30 Panorāma. 21.10 Vinkelmana ceļojumi. Vācijas mākslas filma. 22.30 VII Eiropas muzikālā televīzija. 20.30 Panorāma. 20.55 Glābējzvēns. 21.45 Kon-

LATVIJAS TV II
15.30 TV Polonia. 16.45 Ukraina. 17.35 Latloto. 17.40 Stacija diviem. Mākslas filma. 1. sērija. 18.50 Tikšanās. 19.15 Reģionālās TV piedāvā... 19.45 Kristīgā pasaule. 20.00 Mikrofona muzikālā televīzija. 20.30 Panorāma. 20.55 Glābējzvēns. 21.45 Kon-

Svētdiena, 7. augusts

OSTANKINAS TV
8.00 Maratons-15. 8.30 Rīta agrumā. 9.00 Poligons. 9.30 Kamēr visi mājās. 10.00 Kontroldarbs ieaugušajiem. 10. sērija. 11.45 Basketbols. Krievijas un Kanādas izlases. 11.25 Špikeris ar dāvanu. 11.40 Kusto komandas zemūdens odisēja. 12.30 Labas gribas spēles. Daiļlēcšana. Airēšana. Basketbols. 14.00 Ziņas. 14.20 Amatniecība. 14.30 Amerika

21.10 Apsveikumu koncerts Daudz laimes! 22.00 Ziņas. 22.20 E iela. 126. un 127. sērija.

OSTANKINAS TV
8.00 Jauns starts. 8.15 Žagata. 8.35 Mult. filma. 8.45 Konversija un tirgus. 9.15 Astra TV raidījums. 9.45 Biznesa klase. 10.00 Ziņas. 18.00 Labas gribas spēles. Daiļlēcšana. Daiļlēcšana. 20.00 Ziņas. 20.45 Brīnumu lauks. 21.40 Melnās zivs pēdas. 4. sērija. 22.50 Ziņas. 23.00 Melnās zivs pēdas. 5. sērija. 0.15 Labas gribas spēles.

certs. 22.00 Ziņas. 22.20 Videovizītes. Zviedrija, Norvēģija. 22.45 TV veikals.

OSTANKINAS TV
8.00 Maratons-15 mazuļiem. 8.30 TV un radio kompānija Mīr. 10.00 Rīta pats. 10.30 Palīdzī sev pats! 11.00 Kultūras jaunumi. 11.10 Pado-mi kulinārijā. 11.30 Esmu sievietē. 12.05 Atnāciet rīt. Kinokomēdija. 13.35 Mult. filma. 13.45 Cilvēks un likums. 14.00 Ziņas. 14.20 Labirints. 14.45 Ketzvils. Filma bērniem. 15.15 Aizsardzības apliecība. 15.50 Situācija. 16.25 Dzīvnieku pasaulē. 17.10 Atjautības ātrumsacensības. 18.05 Pirms un pēc. 18.55 Smieklis panorāma. 19.40 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Ziņas. 20.45 Šina - džungļu karalienē. ASV mākslas filma. 23.00 Ziņas. 23.15 Labas gribas spēles.

un M.Taratuta. 15.00 Promenāde Marjinskā. 15.50 Ceļotāju klubs. 16.40 TV locis. 17.00 Ziņas. 17.10 Mult. filmas. 18.05 Bomonds. 18.20 Labas gribas spēles. Futbols. 21.00 Svētdiena. 21.50 Sportiska nedēļas nogale. 22.05 Pieminot Aleksandru Bloku. Aizejot nakts miglā... 22.50 Ziņas. 23.10 Galvenais - milēt. Francijas, Itālijas un Vācijas mākslas filma.

DERĪGI PADOMI

• Banāni jāglabā telpā, kur gaisa temperatūra ir ne zemāka par 7 grādiem virs nulles. Ja banānus glabāsiet zemākā temperatūrā, uz tiem sāks parādīties tumši plankumi un tie sāks bojāties.

• Tualetā ūdens nolaižamajā bākā ūdens iztecēšanas daudzums netiek regulēts — uzreiz iztek viss ūdens. Ja uz gumijas korķiša, kas aiztur ūdeni, uzliksiet smagāku metāla slogu, paraujot un atlaižot auklu, ūdens automātiski netecēs ārā, tā daudzumu būs iespējams regulēt un neradīsies problēmas, kad tualetē nav ūdens.

• Aukstā vannā nedrīkst liet ļoti karstu ūdeni. Bet

karstā vannā nedrīkst liet ļoti aukstu ūdeni. Citādi vannas emalja sāks plaisāt.

• Lai attīrītu duļķainu ūdeni, tajā ir jāiemet šķipsniņa alumīnija alauna. Duļķes nogulsnesies.

• Sēnes var kaltēt arī ledusskapī. Novietojiet notīrītās un sagrieztās sēnes ledusskapja apakšējā nodalījumā vairākās kārtās. Pēc pāris nedēļām varat tās ņemt ārā un likt glabāties. Aukstumā kaltētās sēnes ir maigākas un mīkstākas.

• Tautainus traipus uz gāzes vai elektriskās plīts vislabāk apkaisīt ar sāli, kamēr plīts vēl karsta. Pēc tam sāls jāberzē ar papīru.

• Svaigu maizi bez grūtībām sagriezīsiet smalkās, glītās šķēlītes, ja nazi pirms griešanas uzsildīsiet vai iemērsiet uz brīdi verdošā ūdenī.

SLUDINĀJUMI/REKLĀMA 22305

Pārdod

3 t mucu uz riteņiem. Tel. 57756;

divrindu kartupeļu racēju KTN-2B. Tālr. 21814;

steidzami mazlietotu Moskvīču IŽ-21251-KOMBI, 1989.g. Tālr. 65059;

VAZ-2103, 1983.g. Tālr. 42826;

ļoti lēti M-408 braukšanas kārtībā. Tel. 46614;

lēti piena dzesējamo iekārtu Sīļukalna pagasta «Kaperniekos». J.Veips;

MTZ stūres pastiprinātāju, PD-10, T-74 rezerves daļas. Tel. 22498 vakaros;

T-40AM, JuMZ (ekskavators). Tālr. 34436;

sausu bērza malku Preiļu rajona Aizkalnes pagasta Raudovkā (bij. pienotava);

VAZ-2104, 1987.g., 86000 km, oriģinālā krāsa. Tel. 18154 vakaros;

ledusskapi «Saratov». Tel. 22053;

zirgu, govī. Tel. 16215;

slaucamu govī. Tālr. 30527;

Fiat-Ritmo Super 85, 1982.g. 5 ātrumi, 5 durvis, par Ls 750, VAZ-21011, 1978.g. par Ls 560. Tālr. 58653.

Pērķ

steidzīgi poļu 2-rindu kartupeļu rokamajai mašīnai zvaigznītes, transportieri, noturritenīšus. Tālr. 22498 vakaros;

sertifikātus. Tel. 22578;

arklu PGP-3-40. Tel. 37552;

labiekārtotu divstāvu dzīvokli Preiļos. Tālr. 21445.

Izīrē

dzīvokli. Tel. 22981.

Sakarā ar Daugavpils gaļas kombināta sanitārās kautuves remontu no 1. augusta netiks iepirkti slimi lopī. Uzziņas pa tālruni 47571.

Z/s «Atmodas» veikals Preiļos, Raiņa bulvārī 9, PĀRDOD mēbeles uz nomaksu.

Preiļu rajona padome izsaka līdzjūtību deputātam Ēvaldam Ancānam un viņa piederīgajiem, izvadot TĒVU kapu kalniņā.

Vairs tevis nav, un žēlums sažņaudz krūtīs, Kam vajadzēja tev tik agri mirt? Bez tevis taču daudzām būs tik grūti, Bez tevis taču daudzām sāpēs sirds. H.Gāliņš
Skumju brīdī esam kopā ar Jāņa Rusiņa ģimeni, VĪRU un TĒTI smiltajā guldot. P/s «Preiļu SCO» kolektīvs

Aiz zemes malas nogulst gurda diena, Būs vakars vēls un zvaigžņu pilna nakts, Bet mūsu vidū paliks tukša viena vieta... Sērojam kopā ar traģiski bojā gājušā Aināra GREIZES piederīgajiem. Preiļu rajona Valsts policijas kolektīvs

Tu aizgāji pēkšņi, Mīrklī pārvilki svītru visam — Draudzībai, dzīvei, mīlestībai... Skumju brīdī esam kopā ar GREIZU ģimeni, no Aināra uz mūžu atvadoties. Bijšie klasesbiedri un klases audzinātāja

Kā tik agri kapu kalnā Var bez laika dusēt iet? Jaunība un nāves salna Nesaderas vienuviet. Dalām bēdu smagumu ar Aināra GREIZES ģimeni, viņu pārāgri kapu kalnā izvadot. Aglonas policijas iecirkņa kolektīvs

...Baltie bērzi asaro kapsētas kalnā. Par agru, par agru ir bijusi salna. A.Dāle
Izsakām visdziļāko līdzjūtību mātei un sievai sakarā ar Aināra GREIZES traģisko nāvi. Bibliotēkas darbinieki

DAUGAVPILS MEDICĪNAS SKOLA

1994./95. m. g. uzņem audzēkņus ar vidējo izglītību grupās ar latviešu mācību valodu un maksas grupā ar krievu mācību valodu specialitātē «Medicīnas māsa».

Mācību ilgums 2 gadi 10 mēneši. Iestājoties jāiesniedz šādi dokumenti: iesniegums, dokumenti par izglītību, izziņa par veselības stāvokli, 4 fotokartiņas (3 x 4 cm), raksturojums.

Dokumentu iesniegšanai obligāti jāuzrāda pase. Dokumentus pieņem līdz 14. augustam. Ieskaitīšana notiek bez iestājekāmieniem pēc atestātu konkursa un pārrunu rezultātiem. Izziņas uzņemšanas komisijā Varšavas ielā 26. Tālr. 37806, 37943.

LATGAĻU MĀJAS KULTŪRAS INSTITŪTS

1994./95. m. g. uzņem studentus:

MĀJSAIMNIECĪBAS FAKULTĀTĒ (jauniešiem), MĀJTURĪBAS FAKULTĀTĒ (jauniešiem), AMATZINĪBU FAKULTĀTĒS sekojošās specialitātēs:

— keramikas, — rotkaļu, — audēju, — ādas apstrādes, — šūšanas, — kokapstrādes (pinēji, būvgaldnieki, mēbeļnieki).

Mācību ilgums — 4 gadi. Uzņem ar izglītību ne zemāku par vidējo. Vecums neierobežots. Ir klātie un eksternāts. Ir stipendija.

Kopmītnē vietu skaits ierobežots. Dokumentus pieņem līdz 17. augustam no pulksten 9.00 līdz 17.00. Dokumenti: iesniegums, atestāts, atzīmju izraksts, medicīniskā izziņa, 6 fotokartiņas (3 x 4), darba grāmatīņas noraksts (ja ir). Uz iestājekāmieniem jāņem līdzi pase.

IENTĀJĒKSĀMENI
Mājsaimniecības fak. — 17. augustā plkst. 9.00.
Mājturības fak. — 18. augustā plkst. 9.00.
Amatzinību fak. — 19. augustā plkst. 9.00.
Mājturībā (jauniešiem) un amatu mācībā (jauniešiem) pēc vidusskolas programmas.
Institūta adrese: LV 4212, Latgaļu Mājas Kultūras institūts, Rītipes ielā 27, Bērzgales pagasts, Rēzeknes rajons. Tālruni: 25320 (Rēzekne) un 442 (Bērzgale).

7. un 21. augustā Līvānu ev. lut. baznīcā plkst. 12.00 dievkalpojums. Kapusvētki 21. augustā pulksten 14.00 Līvānu pilsētas luterāņu kapos, plkst. 16.00 — Steķu kapos.

NOVADNIEKS

Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums «Novadnieks» REDAKTORS PĒTERIS PĪZELIS

Laikraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta. Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301. 22059, 21759, 22154, 21996, 21985, 22305. PASŪTĪJUMA INDEKSS 68169.

Reģistrācijas apliecība № 1018. Iespiests SIA «SAB» Daugavpilī, Valkas ielā 1. Ofsetiespiedums. 1 iespiedoksnē. Metiens 4897 eksemplāri. Pas. № 1259